

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ

Eğitim üç temel bileşeni olan bir sacayağı gibidir. Bu sacayağının biri okul diğeri öğrenci bir diğeri ise velidir. Bu sacayaklarından biri bile eksik kaldığında ne yazık ki eğitimden herhangi bir verim beklemek mümkün olmamaktadır. Çocuğunuzun okul başarısında motivasyon, iç disiplin, verimli ders çalışma becerileri, etkin dinleme becerisi ve kişisel özellikleri gibi pek çok etken vardır. Bu etkenleri kullanırken velilerimiz olarak iyi niyetli yapılan fakat bazen motivasyon düşüklüğü ile sonuçlanan durumlar ne yazık ki yapılan görüşmelerde fark edilmektedir. Gelin önce motivasyonu düşüren durumları konuşalım.

1-Kıyaslama Yapmak: Çocuğunuzun başka birisiyle kıyaslamayın. Aksine bu çocuğunuzun ders çalışma isteğini köreltecektir.

2-Öğüt Vermek: Tabi ki çocuğunuzun zaman zaman öğüt vermeniz gerekecektir. Fakat çok sık yaptığınızda işe yaramayacaktır. Mantıklı düşünme, gelecek ile ilgili plan yapma gibi üst düzey zihinsel işlevlerden beyin ön bölgesi (frontal lob) sorumludur. Bu bölge çocuklarda tam olarak gelişmediği için sizin yaptığınız mantıklı konuşmalar çocuğunuzda tam olarak karşılığını bulamayacaktır.

3-Korkutmak: Çalışmazsa başına gelecek şeylerle korkutmayın. “Böyle çalışırsan hayalindeki üniversiteyi rüyanda görürsün.”, “Bu çalışmayla ancak mezuna kalırsın.” Vb. cümleler çocuğunuzun moralini bozacak ve ders çalışma motivasyonunu daha da düşürecektir.

4-Tehdit Etmek: Çocuğunuzun çalışmadığı takdirde telefonunu almak, dışarı çıkmasına izin vermemek gibi durumlar motivasyonunu düşürür.

5-Kendi Hayatınızdan Örnek Vermek: Ebeveynler çocuklarına kendi yaşadıkları sıkıntıları, zorlukları ve imkansızlıklar içinde büyüdüklerini anlatarak çocuklarının bu durumdan ders almasını isterler. Tabi ki bunu zaman zaman yapmak problem değildir. Ancak sürekli biz çocukken diye başlayıp uzayan cümlelerle kendi hayatınızdan kesitler sunmanız çocuğunuzun çalışma motivasyonunu artırmayacaktır. Zaten birçok ebeveyn de bunu tecrübe etmiştir.

6-Sürekli Ders Çalış Demek: Çocuğunuza sürekli ders çalış diyerek düzenli çalışmasını sağlayamazsınız. Odasına gidip masasına kitaplarını açmasını sağlamış olabilirsiniz. Ancak çocuğunuzun ders çalışmak için değil sizin baskınızdan kaçmak için bunu yapmış olma ihtimali yüksek, bunu kitap ile bakışmasından anlayabilirsiniz.

7- Güvendiğinizi Sürekli Söylemek: Çocuğumuza güvendiğimizi söylemek niye yanlış olsun ki diyebilirsiniz. Evet bu cümleyi doğru zamanda doğru şekilde kullandığımızda gayet olumlu bir cümle. Fakat, bu cümle çok sık tekrarlandığında baskıya dönüşmektedir. Çocuğunuz söylediğiniz “Kızım ben sana çok güveniyorum, sen hayalindeki üniversiteyi kazanırsın, sen doktor olup bize bakarsın.” gibi cümleleri “Kızım sen o üniversiteyi kazanmak zorundasın, doktor olmak zorundasın.” olarak algılayabilir. Sizin niyetiniz bu olmasa bile çocuğunuz böyle algılayacaktır. Bu da çocuğunuzun çalışma motivasyonunu düşürmez ama sınav kaygısını artırır.

8-Yüksek Hedefler Koymak: Çocuğunuzun çalışmasını sağlamak için yüksek hedefler koymayın. Hedefler çocuğunuzun yapabileceğinin çok altında ve çok üstünde olmamalıdır. Çocuğunuz koyduğunuz hedefe ulaşamadığında veya ulaşamayacağını düşündüğünde çalışma motivasyonunu kaybeder ve devamında özgüvenini sarsmış olursunuz.

Ebeveynlerin yapmaması gerekenlerden bahsettik. Şimdi ise yapılması gerekenlere gelelim.

1-Öncelikle Çocuğunuzu İyi Tanıyın. Çocukları motive etmek için, genel ilkeler olsa da her çocuk için geçerli bir ilke yoktur. Çocuğunuzu daha iyi motive etmek için nasıl davranmanız gerektiğini çocuğunuzun davranışlarını gözlemleyerek ancak bulabilirsiniz. Onunla vakit geçirip, sohbet edin. Onun bakış açısından dünyaya bakmaya çalışın.

2-Çocuğunuzla Birlikte Bir Plan Yapın: Anne-baba olarak çocuğunuzun da fikrini alarak bir plan yapın. Çocuğunuzun fikrini almak çok önemli, aldığınız kararlarda çocuğunuz da söz sahibi olursa bu kararlara uyma ihtimali daha yüksek olacaktır. Bu planda, günlük çalışma süresi, kitap okuma süresi, tv, bilgisayar, telefon gibi teknolojik aletlerle ne kadar zaman geçireceği gibi konuları kararlaştırın. Kararlara uyduğunda ve uymadığında karşılaşılabilecek sonuçları kendisinin düşünmesine ve size ifade etmesine fırsat verin.

3-Aldığı Kararları Takip Edin: Çocuğunuzun yaptığı plana, çocuğunuzun aksatmadan kendiliğinden uyacağını sanıyorsanız çok iyimsersiniz. Çocuğunuz yaptığınız bir plana birkaç gün sorunsuz uysa bile zaman geçtikçe plana uymamaya, aksatmaya başlayabilir. Burada ebeveyn olarak alınan kararların takipçisi olmalısınız. Çocuğunuz ders çalışma saati geldiği halde tv izlemeye devam ediyorsa öncelikle onu uyarın. Uyarınıza rağmen devam ediyorsa (mutfaktan çocuğunuza defalarca TV kapat diye bağırmanın yanına gidin ve kararlarınızı sakince hatırlatın. *Neden çalışmak istemediğini bir sorun mu olduğunu sorun.* Büyük ihtimal ders çalışma isteği olmadığını, yorgun olduğunu vb. nedenler ileri sürecektir. "Altı üstü ders çalışacaksın, ne yorgunluğu, insan ders çalışırken sıkılır mı." gibi cümleler kurmayın. Bunun yerine "Çalışma isteğin yok bu nedenle çalışmak istememeni anlıyorum, ama bana anlattığın hedeflerin

için çalışman gerekiyor, böyle konuşmuştuk. Senin için belki zor olacak ama çalışabilirsin." gibi daha motive edici cümleler kullanmak gerekir. Eğer geçerli bir neden yokken mademki çalışma isteğin yok bugün çalışma demeniz doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

4-Teknolojiye (telefon, bilgisayar, TV) Sınır koyun: Tv izlemek ve bilgisayar ile oyun oynamak ders çalışmaya göre daha eğlencelidir. Çocuğunuza seçme şansı verirsiniz tabii ki teknolojiyi seçecektir. Bu nedenle teknoloji kullanımı konusunda birlikte sınır koyun. Çocuğunuzun ekran başında geçirdiği süre sonrası ne gibi sorunlarla karşı karşıya kaldığını ve kalacağını ifade etmesi konusunda beyin fırtınası yapmasına fırsat verin.

5-Takip Çizelgesi Kullanması konusunda destekleyin: İnsanlar somut olan şeylerden daha iyi motive olurlar. Planı yazılı hale getirme sebebi de somutlaştırmak ve hatırlamasını sağlamaktır.

6-Kullandığınız Sözcüklere Dikkat Edin: Klişe bir söz vardır. "Ne söylediğiniz değil, nasıl söylediğiniz önemlidir." Bu sözü ciddiye alın. Çocuğunuzun ders çalışmasını istiyorsanız onun motivasyonunu artırmaya yönelik konuşun. Kızmak, bağırarak, suçlamak, yargılamak işe yaramayacaktır. Herhangi bir sebeple hissettiğiniz öfkeyi çocuğunuzdan çıkarmayın.

Kaynak: www.rehberlikservisim.com/2019/09/anne-babalar-ve-cocuklarda-ders-calisma-motivasyonu

ERZİNCAN ANADOLU LİSESİ

REHBERLİK SERVİSİ